

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. kovo 27 d. Nr.21RE2- (AG2-71/14-2026)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Evaldo Ambrozaičio, Vilijos Astrauskienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, vertėjaujant Z. Z..

dalyvaujant pareiškėjui X. Y. (X. Y.),

atsakovės Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovei X. X.,

2026 m. kovo 24 d. viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. (X. Y.) skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus (data neskelbtina) sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje priimtas nagrinėti pareiškėjo X. Y. skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra) dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus (data neskelbtina) sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ (toliau – ir Sprendimas) panaikinimo ir Agentūros įpareigojimo per Lietuvos administracinių ginčų komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Skunde pareiškėjas nurodo, kad nesutinka su Sprendimu, nes (duomenys neskelbtini). Nurodo, jog (sveikatos duomenys neskelbtini).

Pareiškėjas Komisijos posėdžio metu prašė tenkinti skundą jame ir posėdžio metu išdėstytų argumentų pagrindu.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Komisijai pateikė atsiliepimą, kuriuo prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė prašo užtikrinti visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą ir leisti susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams.

Atsiliepime nurodo, kad pareiškėjos dalyvumo lygis buvo vertinamas (datos neskelbtinos) Agentūros Tauragės teritoriniame skyriuje (toliau – ir Teritorinis skyrius), kuris (data neskelbtina)

sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ dalyvumo lygio nenustatė. Nurodo, kad nesutikdamas su Agentūros Teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo. Paaiškina, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vadovaudamasis Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymu (toliau – ir Įstatymu), pagal jo kompetenciją ir įgaliojimus suteikiančius teisės aktus, išsamiai išnagrinėjęs asmens dalyvumo lygio nustatymo byloje esančius medicininius dokumentus, Sprendimu paliko galioti nepakeistą Agentūros Teritorinio skyriaus (data neskelbtina) sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“. Pažymi, kad skunde išdėstyta tik pareiškėjo subjektyvi nuomonė, nauji įrodymai nepateikti.

Paaiškina, kad dalyvumo lygis buvo vertinamas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas), jo priedais.

Atsakovė nurodo, kad vertinant bazinį dalyvumo lygį, įvertintos (data neskelbtina) viešosios įstaigos (toliau – VŠĮ) (duomenys neskelbtini) siuntime į Agentūrą (toliau – ir Siuntimas) nurodytos diagnozės pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM, toliau – TLK-10-AM) kodus: (sveikatos duomenys neskelbtini).

Atsakovė pažymi, kad Agentūros teritoriniai skyriai ir Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami dalyvumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais mediciniais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Taip pat nurodo, kad vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktu, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, atlikdamas pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju, remiasi tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą Sprendimą.

Atsižvelgiant į skunde išdėstytas aplinkybes, atsakovė paaiškina, kad sąvokos „sveikatos būklė“ ir „dalyvumo lygis“ yra susijusios, tačiau nėra ir negali būti tapačios, o Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o dalyvumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo lygis. Esant tai pačiai diagnozuotai ligai, dalyvumo lygis gali ir didėti, ir mažėti, nes dalyvumo lygis nustatomas įvertinus ne tik medicininius kriterijus, t. y. asmens bazinį dalyvumą, bet ir asmens individualios pagalbos poreikį (amžius, darbo patirties ir darbinių įgūdžių įgijimas ir galėjimas juos panaudoti ir pan.). Dėl šios priežasties, esant pagrindui atlikti pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, dalyvumo lygis yra ne pratęsiamas remiantis jau turimais byloje mediciniais duomenimis, o vertinamas iš naujo, vadovaujantis naujai pateiktais dokumentais, liudijančias tuo metu esamus asmens sveikatos funkcinis sutrikimus. Atsakovė atsiliepime pažymi, kad vertinant bazinį dalyvumą, Agentūra vertina po taikyto gydymo išlikusius asmens organizmo funkcinis sutrikimus, patvirtintus Agentūrai pateiktų ir jos surinktų medicininių duomenų visuma. Agentūra nėra sveikatos priežiūros įstaiga ir teisės aktų nėra įgaliota nustatyti asmens diagnozę (-es), visapusiškai tirti asmens sveikatos būklę, taikyti gydymą ir pan. Diagnozes nustato ir objektyvius duomenis apie esamą asmens sveikatos būklę kartu su siuntimu į Agentūrą pateikia asmenį gydantis gydytojas. Nurodo, jog vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo nuostatomis, už pateikto siuntimo teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas (68 punktas), o už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą – konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas (69 punktas). Teisės aktai nesuteikia teisės Agentūrai nustatyti ir (arba) vertinti asmens ligų ar būklių, kurios nėra nurodytos Agentūros gautuose ir surinktuose dokumentuose, taip pat revizuoti gydančių gydytojų parengtų medicininių dokumentų ar pasisakyti dėl jų pagrįstumo.

Atsakovė atsiliepime išdėsto skundžiamo Sprendimo turinį apie pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimo metu vertintas diagnozes, jų atitikmenį Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo kriterijams, nurodo, kurios diagnozės nebuvo vertintos, ir pažymi, kad pareiškėjo dalyvumo lygis vertinimo metu negalėjo būti įvertintas didesnėmis balų išraiškomis, nes sveikatos funkciniai sutrikimai yra vertinami

vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo punktais, kurie yra įvertinti konkrečiomis bazinio dalyvumo lygio vertėmis ir kurios negali būti koreguojamos ar kitaip keičiamos. Atsiliepime Kriterijų ir tvarkos aprašo 21.3 ir 24.2–24.4 papunkčių bei 26 punkto pagrindu išdėsto asmens bazinio dalyvumo įvertinimo ir apskaičiavimo tvarką ir paaiškina, jog tais atvejais, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Individualios pagalbos poreikio klausimynas (toliau – ir Klausimynas) dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, todėl (data neskelbtina) Agentūros Tauragės teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatas (57 balai) netaikytas, ir bazinį dalyvumą įvertinus 0 balų, dalyvumo lygis nenustatytas.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 8 punkto pagrindu pažymi, kad asmuo dalyvumo lygiui nustatyti siunčiamas tik po to, kai yra išnaudotos visos galimos gydymo ir (ar) reabilitacijos priemonės ir išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, t. y. asmenį gydantis gydytojas, nustatęs diagnozę ir atsižvelgęs į tai, kad po taikyto gydymo ir (ar) medicininės reabilitacijos išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, kurie yra patvirtinti instrumentiniais, klinikiniais laboratoriniais ir (ar) kitais tyrimais, parengia ir įteikia asmeniui, be kita ko, asmens prašymą dėl siuntimo į Agentūrą, užpildytą Siuntimą, medicininių tyrimų išrašus, pavirtinančius ligos sunkumą ir diagnozę.

Atsakovė pažymi, kad skirtingai nei šiuo metu, 2025 metais vertinant pareiškėjo bazinį dalyvumo lygį dėl organizmo funkcinių sutrikimų po (data neskelbtina) atliktos operacijos (duomenys neskelbtini) buvo taikytas specializuotas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XVI skyriaus 57.2 papunktis. Paaiškina, kad šis papunktis taikomas, kai asmens sveikatos būklės iki vieno metų po atliktos operacijos negali būti įvertintos pagal I–XV skyriuose nurodytus kriterijus ir kai bazinis dalyvumas nustatomas pagal šio skyriaus bendruosius funkcinius sutrikimus. Jis taikomas tada, kai dėl ligos ir (ar) jos gydymo pasekmių išliko ne mažiau kaip ≥ 3 lengvai išreikšti liekamieji reiškiniai (lėtinis skausmas, CNS, psichikos, kardiovaskuliniai, virškinimo, kvėpavimo, hematologiniai, dubens organų funkcijų, infekciniai, judėjimo ir atamos ir kt. sutrikimai), kai ne nuolat gydoma vaistais ar nuolat būtina dieta). Teigia, kad šiuo metu, kai po operacijos praėję daugiau nei pusę metų ir taikytas gydymas, todėl įvertinus pateiktus medicininius dokumentus minėti sutrikimai vertinti pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 53.1.1 papunktį. Atsakovės vertinimu, šis papunktis, remiantis pateiktais mediciniais dokumentais, labiausiai atitinka esamą pareiškėjo sveikatos funkcijų sutrikimo sunkumą.

Vadovaudamasi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika dėl anksčiau priimtų sprendimų dėl darbingumo lygio (dalyvumo lygio) pakartotinai atliekamam vertinimui reikšmingumo, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (toliau – ir VAI) įtvirtintų proporcingumo ir efektyvumo principų, individualaus administracinio akto pripažinimo neteisėtu pagrindu, Agentūrai suteiktos kompetencijos spręsti klausimus, reikalaujančius specialiųjų (medicininių) žinių, grindžiamus mediciniais tyrimais ir dokumentų duomenimis, pažymi, kad Agentūros specialistai dalyvumo lygio vertinimo metu atlieka dalyvumo lygio nustatymo byloje esančių dokumentų sisteminę analizę, todėl priimdami sprendimą remiasi pateiktų medicininių dokumentų duomenimis. Teigia, kad ginčijamas Sprendimas buvo priimtas specialų išsilavinimą ir kvalifikaciją turinčių Agentūros specialistų, kuriems keliami specialūs reikalavimai. Atkreipia dėmesį, kad Agentūra dalyvumo lygį vertina teisės aktų nustatyta tvarka. Agentūros specialistai, vertindami pareiškėjo dalyvumo lygį, vadovavosi dalyvumo lygio nustatymą reglamentuojančiais teisės aktais, laikėsi juose nustatytos vertinimo tvarkos, veikė pagal savo kompetenciją ir objektyviai įvertino asmens sveikatos būklę patvirtinančius medicininius dokumentus, tinkamai taikė minėtų teisės aktų nuostatas.

Atsakovė pažymi, kad individualių administracinių aktų teisėtumo bylose pareiškėjas savo reikalavime turi aiškiai nurodyti konkrečius teisės akto straipsnius (jų dalis) ar punktus, kurie, priimant ginčijamą sprendimą, buvo pažeisti ar netinkamai taikyti. Vertina, kad skunde turi būti nurodomi aiškūs ir nuoseklūs teisiniai motyvai, pagrindžiantys pareiškėjo abejonę dėl kiekvieno konkrečiai nurodyto ginčijamo teisės akto (jo dalies) straipsnio (jo dalies) ar punkto, kurio atitiktimi konkrečiai nurodytoms teisinio reguliavimo nuostatoms ar teisės principams pareiškėjas abejoja. Teigia, kad pareiškėjas savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu teisės aktų ir medicininių dokumentų vertinimu, todėl pareiškėjas argumentuodamas tai, kad jam netinkamai nustatytas dalyvumo lygis, nesiremia teisės normų nuostatomis, nepateikia jokių įrodymų, pagrindžiančių šio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą, todėl pareiškėjo argumentai nelaikytini teisiškai reikšmingais ir skundas atmestinas.

Pabrėžia, kad pasikeitus asmens sveikatos būklei, asmuo turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo.

Atsakovės atstovė Komisijos posėdžio metu prašė atmesti skundą atsiliepime ir posėdžio metu išdėstyti argumentų pagrindus.

Skundas tenkintinas.

Byloje kilo ginčas dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus (data neskelbtina) sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Bylos duomenimis VŠĮ (duomenys ir data neskelbtini) siuntime į Agentūrą dėl pareiškėjo dalyvumo vertinimo nurodytos diagnozės: (sveikatos duomenys neskelbtini).

Pareiškėjas (data neskelbtina) prašymu nustatyti negalią kreipėsi į Agentūrą, prašydamas nustatyti dalyvumo lygį, išduoti sprendimą dėl darbo pobūdžio ir sąlygų, nustatyti individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikį, nustatyti lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikį, išduoti asmens su negalia automobilio statymo kortelę.

Agentūros Tauragės teritorinis skyrius (data neskelbtina) sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“, vadovaudamasis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, pareiškėjui dalyvumo lygio nenustatė, kadangi asmens bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų.

Pareiškėjas (data neskelbtina) skundu dėl Agentūros Teritorinio skyriaus priimto sprendimo kreipėsi Agentūros direktorių (toliau – ir Skundas). Skunde nurodė, jog visi dokumentai buvo paduoti neteisingai, su klaidomis. Prašė leisti pateikti dokumentus naujai, nes klaidos buvo padarytos šeimos gydytojo.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, priėmęs nagrinėti Skundą ir atlikęs pakartotinį pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimą, priėmė skundžiamą Sprendimą, kuriuo nusprendė nekeisti Agentūros Tauragės teritorinio skyriaus (data neskelbtina) sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, pareiškėjui dalyvumo lygio nenustatė, kadangi asmens bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų.

Sprendime nurodė, jog vertinant bazinį dalyvumo lygį, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1 papunkčiu, taikyta viena pagrindinė diagnozė (sveikatos duomenys neskelbtini) konsultacijos ir Siuntimo duomenimis. Sprendime paaiškinta, kad didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes mediciniais dokumentais nepatvirtintas (duomenys neskelbtini). Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.1 papunkčiu, vienos pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) reikšmė (balais) – 0, dauginta iš koeficiento, kurio reikšmė – 39; vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 papunkčiu, apskaičiuotas pagrindinės diagnozės balų rezultatas – 0 balai (-ų).

Sprendime taip pat nurodyta, jog vertinant bazinį dalyvumo lygį vertintos ir kitos reikšmingiausios gretutinės diagnozės, kadangi asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunktis). Taikytos gretutinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodus: (sveikatos duomenys neskelbtini) epikrizės ir Siuntimo duomenimis. Sprendime paaiškinta, kad didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes mediciniais dokumentais nepatvirtinta, kad (sveikatos duomenys neskelbtini). Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.3 papunkčiu, gretutinės diagnozės balo reikšmė (balais) – 0, dauginta iš koeficiento, kurio reikšmė – 0; vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.3 papunkčiu, apskaičiuotas gretutinės diagnozės balų rezultatas – 0 balas (-ai).

Sprendime nurodyta, jog vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunkčiu, nevertintos diagnozės pagal TLK-10-AM kodus: (sveikatos duomenys neskelbtini).

Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4 papunkčiu, Sprendime apskaičiuotas asmens bazinis dalyvumas – 0 balų. Nurodyta, jog vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunkčiu, kai

bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Individualios pagalbos poreikio klausimynas (toliau – ir Klausimynas) nepildomas, todėl Agentūros Tauragės teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatais (duomenys neskelbtini) nesivadovauta. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, dalyvumo lygis nenustatytas, kadangi asmens bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų arba vertinant bazinį dalyvumą taikytas Kriterijų ir tvarkos aprašo papunktis „nepatikslinta (netaikytina)“. Pažymėta, kad asmeniui 2025 m. atliekant dalyvumo lygio vertinimą, buvo taikytas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 57.2 papunktis (vertinamas 1 balu, taikomas iki vienu metų po atliktos operacinės intervencijos). Nurodyta, kad šiuo metu taikomas specializuotas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 53.1.1 papunktis, kuris vadovaujantis pateiktais mediciniais dokumentais, labiausiai atitinka dabartinį sveikatos funkcijos sutrikimo sunkumą.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Viešojo administravimo įstatymas, Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas, Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (2025 m. rugpjūčio 18 d. įsakymo Nr. A1-446/V-769 redakcija), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklės), ir kiti teisės aktai.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju, Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (taip pat ir Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, priimant ginčijamą sprendimą, ar buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Taigi, nagrinėjant šį ginčą dėl Sprendimo teisėtumo bei įpareigojimo atlikti veiksmus, atsižvelgiant į pareiškėjo skunde nurodytų argumentų apimtį, Komisija vertins ar pareiškėjo dalyvumo lygis buvo nustatytas laikantis teisės aktų reikalavimų.

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir jos struktūriniai padaliniai pagal kompetenciją dalyvauja formuojant ir įgyvendinant neįgaliųjų socialinės integracijos politiką (Įstatymo 15 straipsnio 1 dalis). Šioje srityje jiems suteikta teisė ir pareiga VAI nustatyta tvarka ir terminais priimti sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (100 procentų dalyvumo lygio ir asmeniui nustatyto dalyvumo lygio procentų skirtumo, Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 6 punktas). Dalyvumo lygis (atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime) nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą (Įstatymo 2 straipsnio 8 dalis, 19 straipsnio 3 dalis). Dalyvumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalais (Įstatymo 19 straipsnio 4 dalis). Dalyvumo lygio nustatymo kriterijai ir tvarka nustatyti Kriterijų ir tvarkos apraše (Įstatymo 19 straipsnio 7 dalis, Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 punktas).

Atsakovei, kaip viešojo administravimo subjektui, taipogi taikytinos ir VAI normos, kurios, be kita ko, garantuoja asmens teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą (VAI 1 straipsnis). Pažymėtina, jog kiekviena valdžios institucija yra saistoma bendrųjų teisės principų bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų. Viešojo administravimo subjektai savo veikloje turi vadovautis įstatymo viršenybės, išsamumo, įpareigojančio į prašymą ar skundą atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį, objektyvumo bei kitais principais (VAI 3 straipsnis). VAI 10 straipsnio 5 dalis numato,

jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai). Šios normos sietinos su viešojo administravimo subjekto veiklai keliamu įstatymo viršenybės principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektų veikla atitiktų VAI išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 4 punktas).

Kriterijų ir tvarkos aprašo 17 punktas nustato, jog dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus šio aprašo IV skyriuje; nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas. Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka. Vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus; pagrindinės diagnozės balų rezultatą gauna pagrindinės diagnozės kriterijui priskirtą balą daugindama iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento; gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio sutrikimo (-ų)) balų rezultatą gauna gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balą daugindama iš gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento, bazinį dalyvumą balais skaičiuoja sudėdama pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balų rezultatą ir gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio (-ių) sutrikimo (-ų)) balų rezultatus, gauto bazinio dalyvumo balų skaičiaus reikšmę apvalina iki sveikojo skaitmens (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1–24.4 papunkčiai). Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas dalyvumo lygį, užpildo Individualios pagalbos poreikio klausimyną, kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais (išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, neturintiems nedarbingumo pažymėjimo, Kriterijų ir tvarkos aprašo 18.2 papunktis).

Agentūra dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Individualios pagalbos poreikio klausimyno balus, o dalyvumo lygį (procentais) nustato galutinį dalyvumo lygio balą priskirdama nurodytam skaičių intervalui (Kriterijų ir tvarkos aprašo 25, 27 punktai). Jei asmens bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų arba vertinant bazinį dalyvumą taikytas kriterijaus (-ų) papunktis (-iai) – „nepatikslinta (netaikytina)“, asmens dalyvumo lygis nenustatomas (Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktas). Asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą, kuris atliekamas Kriterijų ir tvarkos aprašo III skyriuje nustatyta tvarka (Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktis). Pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą (Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktas).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas taip pat yra nurodęs, kad atsakovė, pakartotinai nagrinėdama klausimą, priskirtą jos kompetencijai, nors ir pagal asmens skundą, privalo ne tik tikrinti teritorinio skyriaus sprendimo pagrįstumą, bet kartu ir spręsti klausimą dėl pakartotinio darbingumo (nuo 2024 metų – dalyvumo) lygio vertinimo, kaip yra įsakmiai nustatyta jos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Tvarkos aprašas (šiuo atveju Kriterijų ir tvarkos aprašas) nustato atsakovės kompetenciją pagal asmens skundą atlikti pakartotinį darbingumo (dalyvumo) lygio vertinimą bei įtvirtina konkrečias jos funkcijas. Taigi, Tarnyba (Agentūra) ne tik tikrina teritorinio skyriaus sprendimo pagrįstumą, bet kartu ir pakartotinai nagrinėja šios institucijos kompetencijai priskirtą klausimą – dėl pakartotinio darbingumo (dalyvumo) lygio vertinimo (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. gegužės 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-778-525/2017).

Minėta, jog Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 6 punktu atsakovei sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų suteikta teisė ir pareiga priimti vadovaujantis VAI nustatyta tvarka ir terminais. Darytina išvada, jog atsakovei prašymų ir skundų nagrinėjimui taikomi VAI ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklėse nustatyti

reikalavimai bei tvarka, t. y. atsakovei taikytinas įpareigojimas asmenų prašymus ir skundus nagrinėti atsižvelgiant ir į Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių reikalavimus (VAĮ 11 straipsnio 1 dalis), numatančius pareigą į prašymą bei skundą atsakyti atsižvelgiant į jo turinį (Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 45 punktas). Tai reiškia, kad skundo ar prašymo turiniu pareiškėjas nustato nagrinėjimo ribas, ir šių ribų institucija, nagrinėjanti skundą ar prašymą, privalo laikytis.

Nagrinėjamu atveju, ginčo esmę sudaro Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus atliktas pakartotinis pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimas pareiškėjo Skundo pagrindu. Komisija, atlikdama skundžiamo Sprendimo teisėtumo patikrą, vadovaudamasi aukščiau išdėstytomis teisės normomis bei Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, turi pareigą įvertinti ne tik materialųjį, tačiau ir procedūrinį Sprendimo priėmimo pagrindą. Pagal bendrą teisėtumo principą Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimas gali būti laikomas teisėtas tik nustačius, jog jis priimtas įgyvendinus pagrindines procedūras, ypač taisykles, turėjusias užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir Sprendimo pagrįstumą.

Minėta, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, Skundo pagrindu atlikęs pakartotinį pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimą, priėmė Sprendimą, kuriuo pareiškėjui, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, dalyvumo lygio nenustatė. Pareiškėjas skundu su šiuo Sprendimu nesutinka ir teigia, kad sveikatos būklė blogėja, gali naudotis tik viena ranka, turi antro laipsnio diabetą, nervinio pobūdžio ligą, nebuvo susisiekiama su šeimos gydytoja dėl visų dokumentų pateikimo.

Į bylą pateiktame Siuntime nurodytos ligos pagal TLK-10-AM kodus: (sveikatos duomenys neskelbtini) bei jų sukelti organizmo funkciniai sutrikimai skundžiamame Sprendime neapartotos, nepasisakyta dėl jų reikšmingumo pareiškėjo dalyvumo lygiui, nors minėtų medicinos dokumentų duomenimis buvo vadovautasi vertinant kitų diagnozių nulemtus organizmo funkcinis sutrikimus.

Pažymėtina, jog pareiškėjas, Skundu kreipdamasis į Agentūros direktorių, nurodė jog visi dokumentai buvo paduoti neteisingai, su klaidomis ir prašė leisti pateikti dokumentus naujai, nes klaidos buvo padarytos šeimos gydytojo. Spręstina, jog Siuntimo duomenys turėjo būti vertinami kritiškai, t. y. turėjo būti siekiama juos pasitikslinti, priešingu atveju, nepašalinus abejonių dėl dokumentų teisingumo (tikslumo), nėra galimybės objektyviai įvertinti pareiškėjo dalyvumo lygio nustatymui reikšmingas aplinkybes. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 18.5.1 papunkčiu, Agentūra, nustatydamas dalyvumo lygį, turi teisę prireikus raštu kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą dėl papildomų medicininių dokumentų (informacijos), reikalingų asmens baziniam dalyvumui nustatyti, pateikimo, jeigu gauti klinikiniai elektroniniai ar medicininiai dokumentai yra neišsamūs. Sprendžiama, jog nagrinėjamu atveju, atsakovė turėjo visas galimybes pašalinti iškeltas abejones ir užtikrinti, kad asmens dalyvumo lygio vertinimas būtų pagrįstas vertinimo kriterijų reikalavimus atitinkančiais duomenimis. Nagrinėjamu atveju, tokia teise atsakovė nepasinaudojo ir galimai nepagrįstai įvertino ne visas ar netiksliai nurodytas diagnozuotas ligas, jų sukeltus organizmo funkcinis sutrikimus. Vadovaujantis minėta Kriterijų ir tvarkos aprašo nuostata, VAĮ bei Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 45 punkto reikalavimais, atsižvelgiant į pareiškėjo Skundo argumentus, nustačius, jog medicinos dokumentuose yra neatitikimų (ypač dėl pagrindinės diagnozės), vertintina, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, siekdamas priimti teisėtą ir pagrįstą sprendimą pareiškėjo Skundo pagrindu, atlikdamas pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, turėjo pareigą išsiaiškinti visas reikšmingas ir abejones pašalinančias aplinkybes. Atkreiptinas dėmesys, jog nei Sprendime, nei kitame dokumente, atsakovė neatsakė į pareiškėjo Skundo argumentus dėl galimai neteisingų medicinos dokumentų, pateiktų dalyvumo lygio vertinimui.

Šios bylos nagrinėjimo metu nustatytos aplinkybės sudaro pagrindą abejoti ir dėl Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XVI skyriaus 57 punkto netaikymo vertinant pareiškėjo bazinį dalyvumą. Bylos duomenimis pareiškėjui (data neskelbtina) atlikta operacija (duomenys neskelbtini). Pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimo metu (datos neskelbtinos) jo sveikatos būklė buvo vertinama vienu metų po atliktos operacijos laikotarpiu. Medicinos dokumentuose (Siuntime, (duomenys neskelbtini) gydytojo E025. Ambulatorinio apsilankymo aprašyme) nurodyta, (duomenys neskelbtini). Taip pat (data neskelbtina) gydytojo (duomenys neskelbtini) parengtame E025. Ambulatorinio apsilankymo aprašyme nurodyta, jog (duomenys neskelbtini) vienu metų laikotarpyje. Darytina išvada, jog egzistuoja aplinkybės, kurios gali turėti įtaką objektyviam pareiškėjo sveikatos būklės įvertinimui

pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo I–XV skyriuose nurodytus kriterijus. Bylos duomenys patvirtina, jog pareiškėjui dėl ligos, jos gydymo pasekmių išliko (duomenys neskelbtini). Spręstina, jog vienareikšmiškai teigti, kad pareiškėjo būklė, pagal į bylą pateiktus duomenis, objektyviai gali būti įvertinta pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo I–XV skyriuose nurodytus kriterijus negalima.

Atsakovės atstovė Komisijos posėdžio metu nurodė, jog pareiškėjo atžvilgiu pirmą kartą vertinant jo sveikatos būklę iki vienu metų po atliktos operacijos jau buvo taikytas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XVI skyriaus 57.2 papunktis, todėl praėjus pusei metų ir vertinant pareiškėjo dalyvumą naujai minėtas papunktis nebegali būti taikomas. Tačiau tokio teisės normos taikymo apribojimo nepagrindė konkrečia teisės akto norma, todėl šis argumentas atmestinas kaip nepagrįstas.

Kaip minėta, dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį (Kriterijų ir tvarkos aprašo 17 punktas). Komisija, atsižvelgdama į byloje nustatytas aplinkybes vertinant pareiškėjo bazinį dalyvumą, pareiškėjo Skundo turinį, sprendžia, jog objektyvaus ir pagrįsto sprendimo dėl dalyvumo lygio priėmimui buvo būtinas pakartotinis individualios pagalbos poreikio vertinimas. Pažymėtina, jog bylos duomenimis, vertinant pareiškėjo individualios pagalbos poreikį skirtingose veiklos srityse, Klausimyne fiksuotos aplinkybės, jog dominuoja (duomenys neskelbtini), tačiau pareiškėjui Sprendimu dalyvumo lygis nenustatytas.

Minėta, jog atsakovė sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio turi priimti VAĮ nustatyta tvarka (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 6 punktas), t. y. sprendimus priimti vadovaujantis įstatymo viršenybės, išsamumo, objektyvumo bei kitais principais (VAĮ 3 straipsnis). Atsakovė, kaip viešojo administravimo subjektas, yra saistoma gero administravimo principo imperatyvų. Šio principo keliami pareiga valstybės institucijoms, priimant administracinius sprendimus, dirbti rūpestingai ir veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Pagal gero administravimo principą valstybės institucijos turi vykdyti procedūrą nešališkai ir objektyviai, išaiškinti visas klausimui spręsti reikšmingas aplinkybes, išklausti asmenis, kurių atžvilgiu yra priimami administraciniai sprendimai (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. rugsėjo 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-5184-575/2019), taip pat užtikrinti, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. spalio 4 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-134/2012, 2013 m. kovo 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-708/2013, 2014 m. balandžio 22 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-816/2014 ir kt.).

Nustačius aukščiau aptartus skundžiamo Sprendimo priėmimo procedūros ir jo turinio trūkumus, Komisija plačiau dėl kitų diagnozuotų ligų sukeltų funkcinių sutrikimų vertinimo nepasisakys.

Atsižvelgiant į išdėstytą, sprendžiama, jog skundžiamas Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimas neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintų administraciniams sprendimams keliamų reikalavimų, priimtas pažeidžiant VAĮ 3 straipsnyje įtvirtintus įstatymo viršenybės, išsamumo bei gero viešojo administravimo principus. Sprendžiama, jog priimant Sprendimą nebuvo vertintos visos faktinės aplinkybės, taikytos Kriterijų ir tvarkos aprašo nuostatos nepagrįstos faktinėmis, objektyviai nustatytomis aplinkybėmis.

Nustačius, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimas priimtas nesilaikant pagrindinių procedūrų, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei Sprendimo pagrįstumą, yra pagrindas pareiškėjo skundo reikalavimą tenkinti ir Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus (data neskelbtina) sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ panaikinti.

Tenkinus skundo reikalavimą dėl Sprendimo panaikinimo, yra pagrindas tenkinti ir išvestinį reikalavimą dėl įpareigojimo atlikti veiksmus, t. y. įpareigoti atsakovę priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą dėl pareiškėjo dalyvumo lygio.

Minėta, jog atsakovė prašo bylos duomenų neviešinti, nes byloje esanti medžiaga yra apie asmens sveikatą, iš jos galima identifikuoti patį asmenį.

Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, atsižvelgdama į atsakovės prašymą, visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus (data neskelbtina) sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“.

Įpareigoti atsakovę Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teisės aktuose nustatyta tvarka ir terminais priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą dėl X. Y. (X. Y.) dalyvumo lygio.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Vilija Astrauskienė

Komisijos nariai

Evaldas Ambrozaitis

Marina Adomaitė